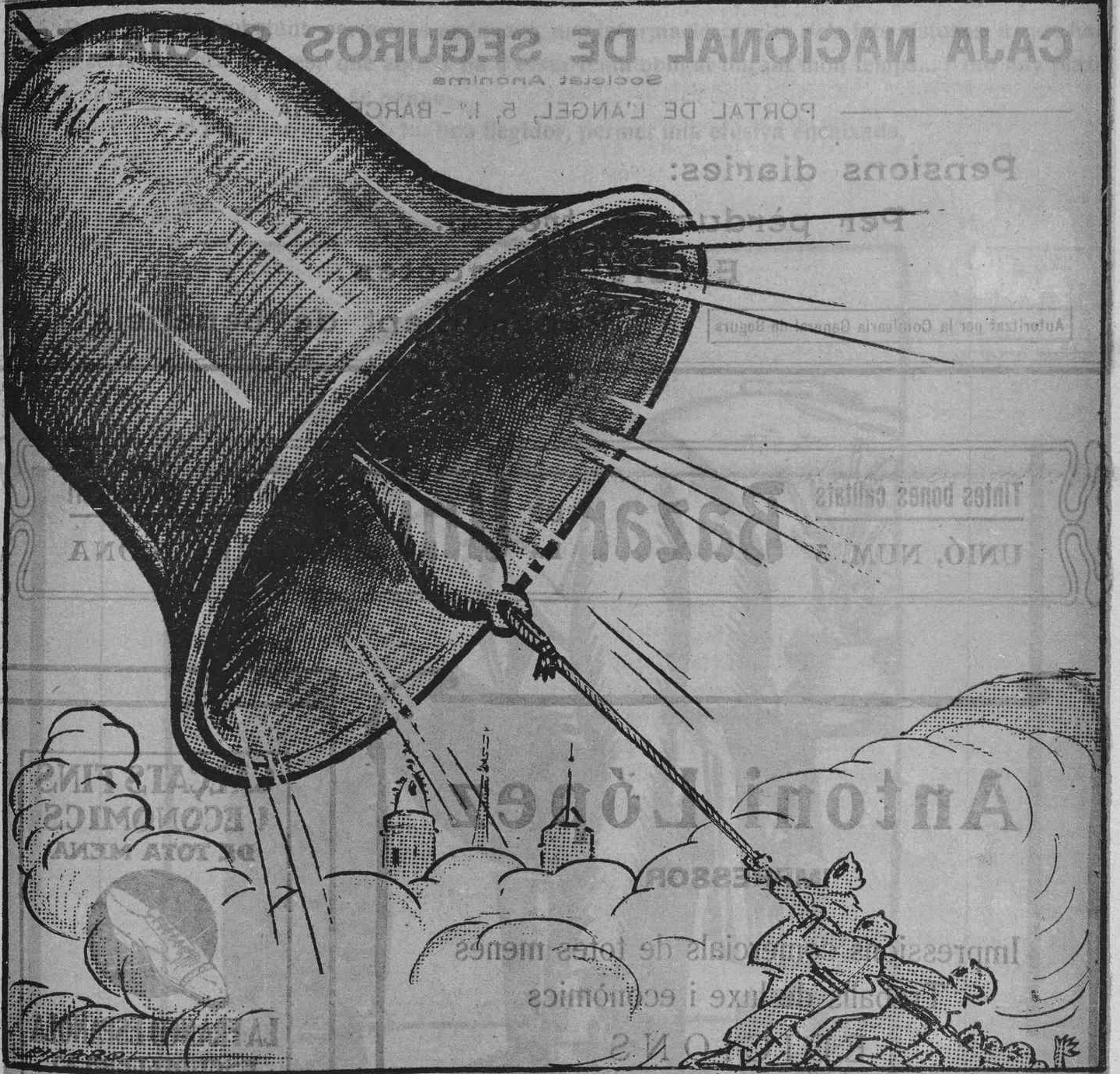

L'Esquella de la Torratxa

Any XLI :: Núm. 2099 15 cèntims = Atrassata 30

Barcelona, 4 d'Abril de 1919

«LA CAMPANA AL TREBALL CRIDA...»

(Clavé)

CAÇADORS!

Les millors espadenyes
més ben construï-
des, sòlides i cò-
modes, per a caça,
camp i tennis, són les que fabrica la casa

BORNAS Hospital, 24, ent.º
BARCELONA

Vendes al engròs i a la menuda-Expedicions a províncies

Bloks Notes

a DEU cèntims

BAZAR UNIÓN Unió, n.º 3
BARCELONA

El mejor disolvente de los uratos
Asepsia de las vías urinarias
Oálitos nefríticos
Reuma articular
Nefritis
Rifus
Gota

UROMETINA
LAMBIOTTE HERMANOS

PÍDASE
folleto expli-
cativo. Muestras
a los señores médicos
Agte gen.: S. NAVARRO
Rambla del Centro, 8 y 10-Barcelona

CAJA NACIONAL DE SEGUROS SOCIALES

Societat Anònima

PORTAL DE L'ANGEL, 5, 1.º - BARCELONA

Pensions diaries:

Per pèrdua de treball.

Estalvi de quotes.

Repartiment de beneficis.

Autoritzat per la Comissaria General de Segurs

Tintes bones qualitats

UNIÓ, NUM. 3

Bazar DE LA Unió

Utils per a escriptori

BARCELONA

Antoni López

IMPRESSOR

Impressions comercials de totes menes
Treballs de luxe i econòmics

EDICIONS

Olm, 8, interior

Teléfono 4115 A

CALÇATS FINS
I ECONÒMICS
DE TOTA MENA

LA FRANCO ESPAÑOLA
, ESCUDILLERS, 25
BARCELONA

Interrompuda des del dia 24 del passat mes de març la normalitat barcelonina, a conseqüència de greus conflictes socials, L'ESQUELLA DE LA TORRATXA se vegé obligada, com els restants periòdics de la localitat, a deixar de publicar el seu número corresponent a la setmana passada.

No és aquesta l'hora més oportuna per a comentar, ni tan sols ressenyar, de la manera que la ploma i el llàpiz de L'ESQUELLA solen fer-ho, els aconteixements, uns còmics, altres tràgics, ocorreguts durant aquest paréntesi de la vida ciutadana, que ha fet l'efecte d'un llarguissim Dijous Sant.

Prometem, no obstant, per a més endavant, una informació còmica dels fets xistosos a que han donat lloc certs senyors Esteves; que aqueix ha d'ésser tema obligat durant molt temps... i «no hay plazo que no se cumpla ni deuda que no se pague».

Entretant, al retrobar-nos amb tu, bon llegidor, permet una efusiva encaixada,

EL SENYOR ESTEVE PREN EL SOL

— Què volen que'ls digui!... Trobo que és massa quietut aquesta. Tant silenci, tant silenci m'eixorda!

CRONICA

INACTUALITATS

—A vostès els hi serà molt difícil escriure.

—Sí, senyor; a nosaltres ens és molt difícil escriure. Però, no obstant, ens és molt fàcil. Davant nostre tenim el *Mercur de France*. Una revista molt sèria que, malgrat i tenir ja trenta anys, encara no s'ha fet conservadora. I en el *Mercur* trobem avui tema per a les nostres quartilles setmanals. Prescindim dels articles greus. Al final d'ella, i en un recó titulat «Ecos», trobem la nova per al nostre comentari. L'escriure ja veurà, amic, lo fàcil que és.

Davant d'Edisson, Mèxic i els Estats Units s'atribueixen la paternitat. Es ianqui o mexicà? Heu's aquí una nova base per a la rivalitat dels dos pobles. El *Mercur* confessa que Edisson porta dos noms espanyols, ja que's diu Tomàs Albat Edisson.

Promoguem un incident. Edisson és català, o al menys fill de pare català. No és el cognom Albat espanyol, segons el *Mercur*? I en quin lloc d'Espanya hi han Albats, més que a Catalunya?

Afirmant la genealogia catalana de l'Edisson, no fem més que insistir en aquella singular voracitat patriòtica que ens fa arreplegar tot lo que de famós trobem pel món que pugui resultar català. Quan la guerra dels boers, se va córrer que el general Botha era de Moyà; quan la guerra russo-japonesa, al general Stoessel el férem nàixer a Mataró. En la que ha finit, catalans de França, però catalans, eren Joffre, Aimerich i Foch. En Doménech i Montaner haurà pogut ésser la glòria més llegítima de Catalunya, però de glòries naturals ne tenim tan abundantment que seria ben copiós un diccionari de glòries catalanes, disperses pel món.

El nostre Reventós va dir del Joan Baptista del noucentisme que peix gros que veia passar el pescava, batejant-lo noucentista. Els catalans fem igual. Tot home més alt que els demés homes ens el fem nostre. Fins als nostres adversaris. Burell fa sò de català, i En Gasset i En Royo Vilanova... Així tenim nostre el bé i el mal. Dels morts, quantes vegades no recriminàrem an En Moret? I se vol un nom més català? Aquell gran unitari que desfè el federalisme, En Castelar, no's deia Castelar i Ripoll?

L'enumeració seria llarga. Catalans gloriosos, ben arrelats a la sang i la terra nostra, que conviuen amb nosaltres o van dispersos pel món, són multitud, més també

aquells altres catalans a mitges, i els genealògics i els adoptius. Amb l'Edisson, realment, no hi comptàvem. Eren els militars, els artistes, els comerciants, els aventurers, els nostres predil·lectes, mes no els homes de ciència. I ara l'Edisson, abans que Edisson per part de mare anglesa, se nomena Albat per part de pare català.

Catalunya, gran matriu, se sentirà commoguda. Tenim tants varons preclars, que fins podem oferir-ne als altres pobles. La profecia d'En Francesc Pujols serà complerta. Temps arribarà que quan un català vagi pel món, li diran: —Vostè és català? Prengui lo que vulgui. Tot pagat!

PARADOX

L'anunci acusador

L'acció a París.

El propietari d'un elegant «Coiffeur pour dames» situat en el rovell de l'ou de la «ville-lumière»;—un de aquells polits i perfumats perruquers de senyores de galanteria estereotipada, de cabell abundant i rícat amb clenxa a l'esquerra (veritable recta geomètrica), d'aquells que adquireixen per la força del tracte certa apariència femenina i que amb igual traça empunyen la pinta que el «polisoir» —és citat pel jutjat, acusat del delictes d'engany comercial.

El simpàtic propietari, veritablement astorat, compareix a l'establiment de justícia.

Una vegada davant del jutge, aquest l'interroga tenint a la vista un diari de la localitat:

—Es vostè el senyor X., propietari de «La Venus parisienne»?...

—Servidor de vostè!...—contesta torbadament el preguntat.

—Així doncs, és en efecte vostè l'autor de l'anunci publicat en aquest diari?

—El mateix... Però jo no crec senyor jutge que pugui haver-hi en ell matèria delictiva...

—Ja ho crec que n'hi ha! I per a demostrar-li, li llegiré jo mateix. Observi:

«Calvos: si voleu que us creixi eficaçment el cabell, compreu l'acreditat elixir que prepara...»

que prepara vostè, vajal... I després, avallet, entre la propaganda que fa ademés dels pentinats vegi que diu; vostè mateix!

—«Especialitat... en perruques de totes classes...»

—Així doncs—exclama sentenciosament el jutge— en virtut de l'«eficàcia» que demostra el seu elixir, tinc la satisfacció de preparar-li un calaboç model per a que hi pugui continuar els assaigs de tan... meravellós producte amb tota tranquil·litat!...

V. RAFART MARÍ

INFLUÈNCIA FEMINISTA EN ELS
PENTINATS DELS MASCLES AMB MOTIU
DEL ENCARIMENT DELS SERVEIS
DE BARBERIA

L'últim romàntic

Un vell verd

El papà polític

Llegint la crònica del rei En Jaume I

I

Rei En Jaume! rei En Jaume!
m'heu fet vostre de tot cor:
tanta glòria, tanta glòria
dita així, a poc a poc,
sense orgull i amb la certesa
de que Déu ho feia tot!
Rei En Jaume, rei En Jaume!
beneït el vostre mot.

II

Rei En Jaume, rei En Jaume!
ereu gran com un gegant,
prò ploraveu de vegades
concirós, com un infant.
Tot aquell qui tort havia
veia en vos noble costat:
cor d'infant per escoltar-lo,
braç forçut per ajudà'l.

III

I el casori, rei En Jaume!
Tant polit i tan petit
que os donaven una reina
com joguina de marit,
i que vos la protegíeu,
mig poruc i decidit,
de males guardes de dia,
de males guardes de nit
amb una fermesa incerta
de rei petit i polit...

IV

I aquella anada a Mallorca
—pensament i ja embarcat!—
i aquella anada a València
—que era aquí al altre costat!—
Ràpida i bona la festa,
bon ajud lo conquistat...
En mestre de tota feina
rei En Jaume os heu alçat.

V

Catalunya, rei En Jaume,
vos ja lluny, es va enfonçà:
sense terra, sense glòria,
sense amor i bona mà.
Catalunya, rei En Jaume
s'és tornada a revifà:
ara en pau, ara en frissança
es fa un pac del caminà.
Que us en sembla, rei En Jaume,
—vos que en guerra ens vâu mestrà—
que os en sembla de lo nostre,
i del nostre batallà?

JOAN DE VALLDAURA

INFLUÈNCIA FEMINISTA EN ELS
PENTINATS DELS MASCLES AMB MOTIU
DEL ENCARIMENT DELS SERVEIS
DE BARBERIA

El «niño bien»

Don Joan, home de món

Santa Ignocència

MUNICIPALESCA

El marge y la economia

Després de dir i repetir en tots els tons que la Hisenda municipal està malalta, i què és difícil salvar-la dels greus perills que menacen la seva existència, s'han reunit els metges en consulta. No bastant els de la casa, els que la gent ne diu vulgarment «de capsalera», s'ha apel·lat als especialistes més famosos dintre la seva professió.

Resultat de les juntes tingudes entre uns i altres, dels canvis de parer, dels elements aportats pels que han cuidat fins ara del pacient, serà el projecte de Pressupost que se sotmetrà dintre d'uns dies a la sanció dels vocals associats encarregats de dir la darrera paraula en aquest assumpte.

Entretant, cuida la Comissió d'Hisenda de nomenar als regidors que hauran d'entendre en el nou Pressupost, en el que's diu que s'hi introduiran algunes importants economies. Aparentment, almenys, hi ha el propòsit de confeccionar un plan econòmic, sinó perfecte, enraonat. Ja que sigui impossible assolir la nivellació que's desitjaria, escatimar les despeses, en allò que no sigui manifestament necessari.

Tal, doncs, sembla ésser el propòsit dels hisendistes municipals assessorats, en el present cas, pels notables, qual concurs s'ha sol·licitat expressament.

Amb tal de que s'afegís al capítol de l'estalvi la reducció de certs marges protectors passaria per lo d'haver cercat quart i ajuda lluny de l'ambient consistorial.

Al tractar de les economies a implantar, s'hauria de fer esment de lo altre.

A CAU...
D'ORELLA

Els tramvies polítics

Quan ens resistiem a la implantació del servei de tramvies elèctrics, un regidor s'empescà una singular teoria. El tramvia elèctric, forsat a seguir les línies era el centralisme; els *riperts* de la Catalana, que anaven lliurement per carrers i places, deturant-se i marxant a voluntat era l'autonomia.

Així va quedar el tramvia elèctric com una cosa forta, articulada i severa, que ens conduïa amb una gravetat extraordinària cap allà on ell volia, deturant-se sensatament en les parades reglamentàries. Però aquests dies passats, va pendre una agilitat, una «sansfaçon» com si hagués penetrat en ell l'ànima dels *riperts* de la Catalana. Les parades ja no eren reglamentàries, sinó voluntàries, la velocitat capritxosa, la direcció pintoresca. El tramvia elèctric era ja gaire bé un carruatge sentimental. Un dia anavem cap a la Ronda i ens ficàrem per les rambles. Hi

havia tanta senyora bonica, un aire tant tèbi i lluminós, una xerrameca d'ocells que el tramvia, jove i cordial, no pogué resistir la temptació d'entrar en el paradís ramblista.

Fins una vegada, el conductor amic ens digué, tot somrient:

—On vol que'l portil

“Diàlegs” (1)

—Ja som dintre la Quaresma un altre any, amic Barbany.

—Bé prou que *la ballem magre* i hem dejunar tot l'any.

* *

—Veu el tenebros conflicte de la llum, que negre està?

—Es una qüestió tan fosca, que *veurem* si's posa en clâ.

* *

—Sembla que això de fer vaga ja és una costum, un us...

—Amb tantes *vagues*, em sembla que ara ja s'hi ha fet un nus.

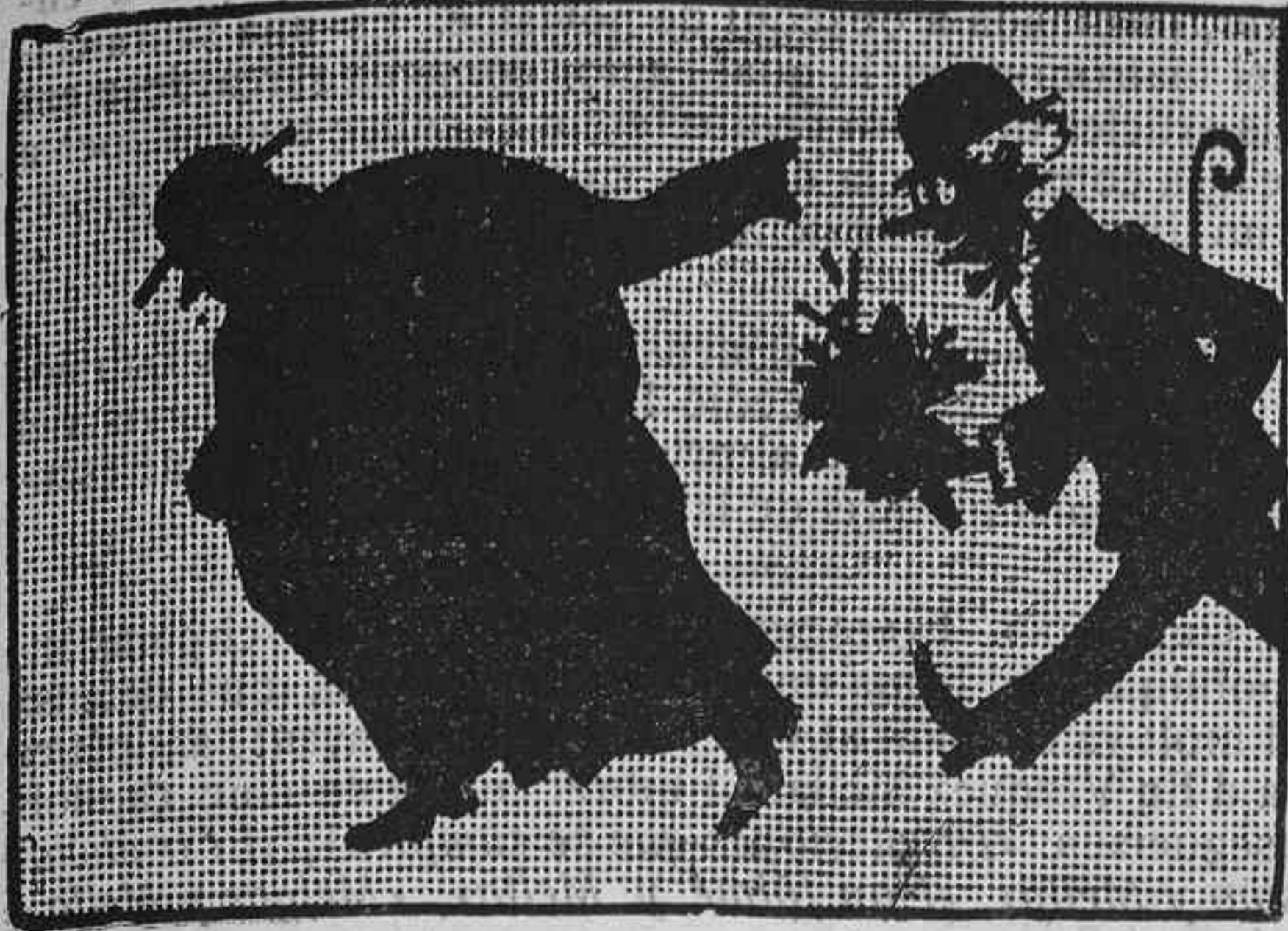
PEPET DEL CARRIL

(1) Fets tots tres amb tanta cura que no hi caldrà la censura.

DIVENDRES DE QUARESMA

—Es la gran manera de complir amb la Santa Mare Església.

—Maca... Maca... Maca... Ma... ca...

—Ma... ca... so amb judes, un sacerdot!...

Primavera

L'home de cabells grisos i de la roba negra feia ja temps que estava sense moure's.

El llibre, aquell llibre company seu de totes hores, aquell amic gros i verd, de fulles groguenques, estava tancat en les seves mans: de sobte caigué en terra.

No l'arreglègà l'home gris, perquè la vista se li escampava per la verdor de les hortes.

Semblava que era la primera volta que els seus ulls veien allò que tots els dies estaven tan avessats a mirar. Era com el despertar d'un ensomni enfadós; era com si la dolça frescor de l'aire que apenes alenava, li portara vida al cor i feia palpitant els pensaments.

Que'n són plens de goig els matins d'abril en la meua terra!

L'horta, la gran plana vellutada, se vesteix de nòvia esperant al seu maig que va a vindre.

I aquell recó tranquil on el home dels cabells grisos anava tots els dies per a llegir el bon llibre, acariciat del sol, s'havia canviat, com si per encantament meravellós li hagueren donat flama de vida, al igual modo com es cambien de repent les coses allí, en aquells teatres de la ciutat; i lo que adés fou paisatge sense caràcter, estava fet ara un reconet viu i rialler, ple de frescura verda.

Un poderós alè de joventut se desprenia d'aquella planura enlluernada, tota estovant verdors en mil i mil matissats, que donaven un poderós acord de màgica harmonia. El aire feia ones en els blats, que's movien en silenci i semblaven llacs d'esmeragda. Era l'hora en que tot el camp espera joiós i serè.

Per la cèquia, deixant vora les foscors del fons, corre l'aigua, neta, fresca, en silenci; i sols de ratet en ratet, deixa escapar una nota d'argent, remor suau ple de misteri. El marge s'omplí de floretes, que s'estiren volent mirar-se en el espill que corre, i saludant a les mariposes:

flors vives, voladores en ritme capritxós. Deixant oïr un curt xiulidat, passen per l'aire dos aucells: semblen més ràpids que pedra escapada de la fona. El vent passa besant les canyes, que fan ombra, i parla en elles col·loquis de sospir; qui sabrà lo que diuen?

I com si fos per la vegada primera, l'home contemplava encisat aquella immensa vida amorosa que al seu voltant palpitava.

Per totes bandes, en la terra i en el aire, es festejaven alegres pactes d'amor. Les flors reien, el blau del cel era lluent hasta torbar la vista; a l'últim de la plana la extensa ralla immòvil de la mar espurnejava notetes blanques; i per l'aire venien, de lo lluntà, veus fresques, que esclataven en rialles. Planant sobre tot, estava el sol content, enviant-los als camps alenades de foc, que besaven a la terra, fent-la estobar-se voluptuosa.

Era una sola, una immensa vibració d'amor.

L'home gris estigué mirant aquell miracle que per primera vegada impresionava el seu esperit. Els seus ulls se posaven intensos en les flors, en la mar i en el cel; i després mirant l'aigua que corria sempre silenciosa, allí estigué hores i hores...

—Don Josep, que no va a casa? ¡que ja es l'hora de dinar!

—Ja vaig, xiqueta, ja vaig; aneu parant...

I l'home arreglègà el llibre, s'alsà, i per la senda va anarse'n ben espai, ben sol, voltat de llum i de frescors i d'alegria d'abril, que se li entrava allà dins, ben a dins del cor, donant-li una tranquila dolçor que li arribava hasta els ulls...

Dues llàgrimes li queien per la cara.

I desaparegué entre les moreres florides.

EDUARDO L. CHAVARRI

Aquest número ha sigut revisat
per la censura militar

Irònica

Vostre riure plaent, oh, damisel-la!
és posseït d'una divina unció
sou joveneta encara i ja revel·la
tot un esclat d'irònica expressió.

Amb cap romàntic us voleu entendre
ja se que alguns per vos s'han encisat
car vostra boca riallera i tendre
amb agradós somriure, ha menyspreat...

Vostre ideal, és riure amb l'alegria
sense atraure-us les bèl·liques passions...
¡Que'n glaçarà de cors vostra irònia!
¡Que'n ferireu de folles il·lusions!

J. M.ª PROUS I VILA

GRIPAUS D'OR.—Una novel·la que's llegeix a estones amb veritable fruïció i a ratos amb simpatia o complacència. És acuradament escrita i atapeïda de interessants relats i atinadíssimes observacions. La firma una dama literata, molt senyora nostra, Na Maria Domènech de Cañellas.

EL NUEVO DIOS O EL EVANGELIO DE LA HUMANIDAD, per *Ramón Mas Tayeda*. Llibre de religió a la moderna, doctrina basada únicament en les lleis de la naturalesa, que resulta una càlida i furibunda refutació contra'ls prejudicis de totes les farces religioses hagudes i per haver. Per a que el llegidor se faci càrrec de la intenció i de l'estil de l'autor, caldrà tan sols reproduir unes línies del pròleg demostratives de l'objecte de aqueixa obra valenta i original, escrita, segons ens diu: «con el solo y único propósito de hacer un bien a la humanidad y por lo que intentaré poner en evidencia y frente a frente, la verdad con la mentira, la primera ajustada a las leyes de la naturaleza afines siempre a la equidad y a la justicia, la segunda ajustada a un descarado convencionalismo de clase tan especulativo como incomprensible, sustentado tan cobardemente y defendida dicha mentira por los llamados sabios naturalistas, teólogos y filósofos, quienes, salvo contadas excepciones, con sus voluminosos libros, gran oratoria y especiales teorías, han involucrado y querido enlazar las leyes de la naturaleza con la impostura y lo sobrenatural, pervirtiendo los entendimientos con la fe religiosa y sugestionando a las generaciones con las promesas y amenazas de ultra-tumba, por medio de un charlatanismo tan misterioso como falto de lógica y repleto de ruín y meditada especulación.»

EL NOSTRE ARTISTA.—Impressió escènica, original de *M. Planas Marull*. En la primera pàgina del exemplar se diu que aqueixa obra teatral fou estrenada amb èxit en el «Centro Moral Gerundense», la vetlla del dia primer de juliol de 1917. Nosaltres no tenim dret a creure lo contrari.

LA AUTONOMIA DE CATALUÑA.—*Opiniones de un castellano que ama a Cataluña y vive y trabaja en ella.*—Follet de circumstàncies polítiques. Sembla escrit de bona fe i inspirat per un sentiment de germanor ibèrica molt pronunciat. Cal felicitar al autor pel bon intent.

MI REGALO DE BODA—MEDITACIÓN.—Una fulla per a enquadrar, destinada a obsequi de noviatge. És una sàtira-crítica del matrimoni, en la qual l'autor comenta sarcàsticament tots els articles del Codi civil referent al enllaç nupcial, per a treure'n la conseqüència de que, sobre tot per a l'home, resulta un timo en tota l'extensió de la paraula.

EXCURSIONS.—Noticiari mensual de la Secció Excursionista del «Ateneu Enciclopèdic Popular». Tenim a la vista el número 47, corresponent al primer de març, que conté escullidíssims treballs literaris de la seva especialització.

LA CRISIS DEL TRADICIONALISMO.—Follet de circumstàncies polítiques. El firma un tal *Esteban Roldan*, que defensa en ell molt valentment al venerable Melgar davant l'antipàtica figura d'En Vázquez Mella. El llibret consta de cinc capítols com segueixen: «*Predicciones que se cumplen*», «*El tradicionalismo y Mella*», «*Don Jaime y Mella*», «*Melgar y Mella*», «*Y después?...*».

EL METGE NOU.—Interessantíssim relat dramàtic, original del fort i culte escriptor, soldat de la gran guerra, En Frederic Pujolà i Vallés. El publica en son darrer fascicle la *Biblioteca d'Autors Catalans*. «Lectura Popular».

EL ARTE DE FUMAR EN PIPA.—Novel·leta curta, original del celebrat escriptor *Emilio Carrère*. Vé insertada en el darrer número de *Los Contemporáneos*.

SEPT SCIÈNCIES

GLOSARI

UTILITAT DE LA GRAMÀTICA

Un celebrat humorista anglès ha fet atinades declaracions referents a la anunciada reforma gramatical del llenguatge de la seva terra.

Com sia que tot l'element savi del país, professors filòlegs, polítics relòrics, autors dramàtics, poetes i demès peixi-menuti de la literatura, aboguen per la immediata institució de una Reial Acadèmia de la Llengua que unifiqui les regles del bell parlar i del bell escriure, del idioma anglès, en fi, que amb tants i tants derivats regionals com tè s'anava malbaratant i descomponent, el celebrat humorista hi ha dit la seva; i la seva, en més o menys gràfiques paraules ha sigut aquesta:

—La Gramàtica—diu el còmic escriptor—és una cosa perfectament inútil; absolutament innecessària. I en breus mots tindria interès en demostrar-vos-ho.

«Els ases—afegeig amb gravetat i aplom el nostre home—no necessiten per a res l'analogia, ni la sintaxi, ni la prosòdia, ni menys encara l'ortografia, que formen els quatre puntals de la vella carcassa.

»Al literat tampoc li precisa, tampoc li és indispensable per a res la senyora Gramàtica. Més aviat constitueix per a ell un destorb del color i una impedimenta per a la ingènua i natural expressió de les idees; puix ja se sap que les idees deuen exposar-se abocant-les materialment del cervell al llibre, no pas disciplinant-les amb cap unifor-

El somni d'una nit de Quaresma

me oficial que seria el mateix que subjectar-les mitjançant una camisa de força.

»Per a l'autor dramàtic, la insípida Gramàtica és indefectiblement una nosa, perquè la literatura teatral està renyida en absolut amb les frases retòriques, els diàlegs florits i els parlaments preciosistes.

»Per al filòsof i per a l'home de ciència, la Gramàtica no té cap valor, perquè aqueixos ja posseeixen, de sobres, termes propis, raonaments i fórmules ajustades als respectius tecnicismes; tota la règua de frases aportades dels barbres llenguatges que ningú entén.

»Per als cuiners tampoc serveix la Gramàtica, perquè actualment, els menjars, per a ésser escaients a la vista i bons al paladar necessiten estar escrits en llengües estrangeres, com més estrangeres millor.

»I, finalment, per als que no saben de llegir ni escriure, la Gramàtica no els té cap mena de utilitat, perquè... no la necessiten».

No direm «conforme de tota conformitat», però sí que creiem que'l celebrat humorista s'apropa molt a la versió verídica.

XARAD

En un examen de física:

- Rafecas, segundo!
- Servidort!...
- Faci el favor de dir-me: Quan l'aigua se converteix en gel, que succeeix?...
- Molt senzill... que puja de preu.

ROMEA

Ha sigut un acert de l'Empresa, la reproducció de la bonica comèdia d'En Pous *En Joan Bonhome*. L'obra mereixia aquesta espolsada, perquè és una producció que s'ho val. Els intèrprets del «Romea» la juguen molt acuradament, fent-se aplaudir amb justícia tots; i més que ningú la Fremont, la Pino, l'Aymerich i En Mir. El públic hi riu de bona gana, i en surt altament satisfet, que era lo que's desitjava demostrar.

—Dissabte s'estrenà un diàleg del poeta portuguès En Juli Dantas, *Roses de tot l'any*. Un delicadíssim i emocionant quadret dramàtic que s'escolta amb veritable interès i que sorprèn per les belles frases de que està empedrat el diàleg. La traducció catalana, deguda al distingit escriptor I. Ribera i Rovira, ens semblà molt digna i molt discreta.

La interpretació, a càrrec de les estudioses senyorettes Fornés i Pino, fou una tasca meritíssima, digna dels xardorosos aplaudiments amb que l'auditori va premiar-la.

NOVEDADES

L'opereta vienesa *Por orden de la Emperatriz*, estrenada darrerament, és molt semblant a tantes altres del gènere, però amb el desventatge de resultar una obra excessivament seriosa a ratos, i sempre massa tristòia.

Conté escenes interessant, situacions musicals ben aprofitades; hi ha tot lo que cal en les operetes de la terra dels llits de Viena, però no té el dò de alegrar-nos com altres més sortoses.

Pot dir-se que se salva mercès a la exuberància de la presentació i a l'art de algunes de les parts que l'interpreten.

Per això, doncs, i per la bellesa de alguns números musicals que inspiren una ferma simpatia creiem que l'obra durarà en els cartells.

GOYA

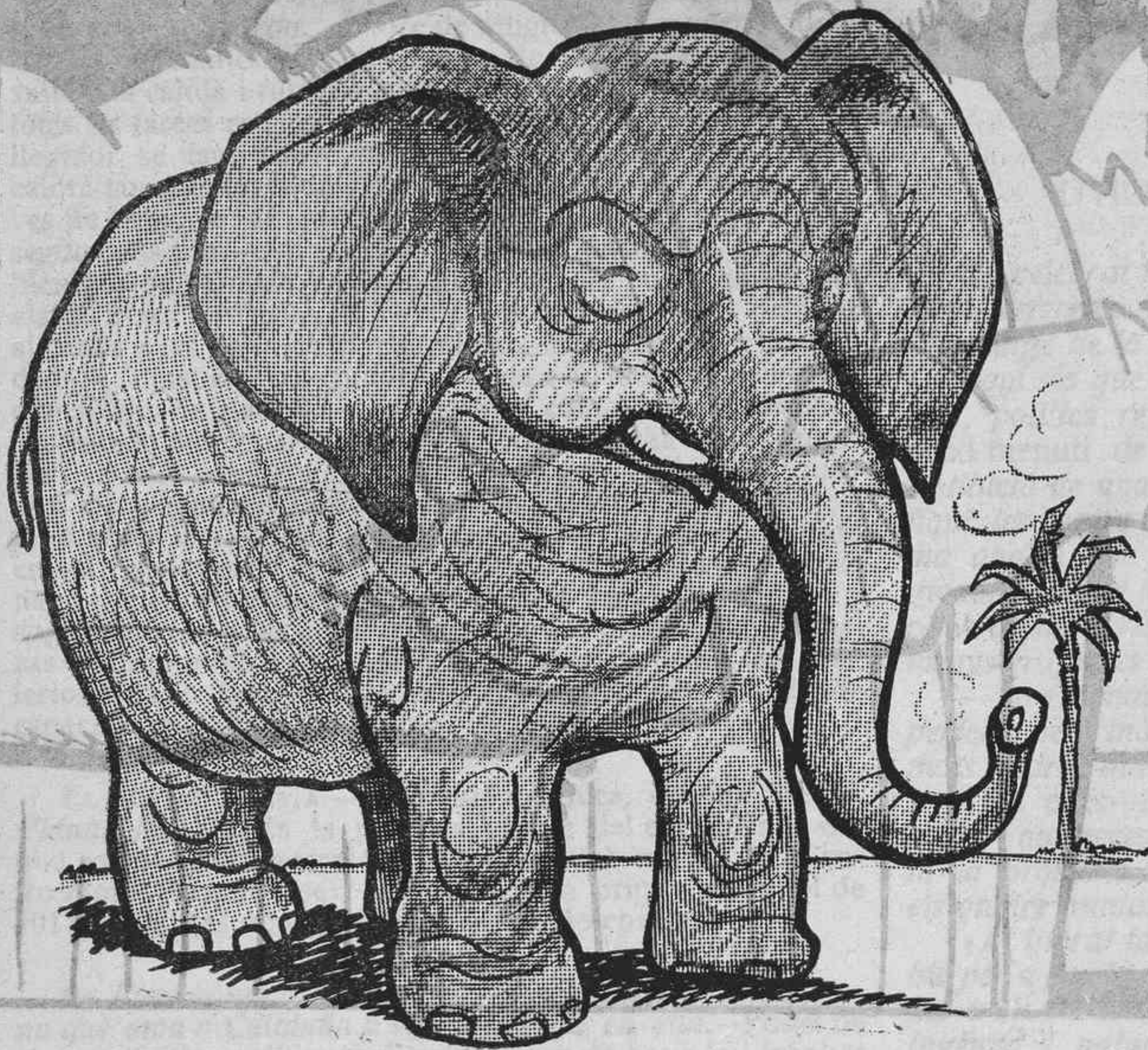
Amb la sala plena, a punt de tapar, tingué lloc, dissabte passat, la inauguració de la temporada de primavera.

Ja és sapigut que la funció inaugural consistia en un gran aconeteixement, que no altra cosa representa sempre a Barcelona el debut de una eminència com és el nostre gran actor Enric Borrás.

La loca de la casa, del mestre Pérez Galdós, fou interpretada genialment pel famós artista al qual el nombrós públic no's cansà de aplaudir.

Ja a la sortida se li havia fet una carinyosa ovació, i aquesta es repetí al acabament de tots els actes. Veritat és que don Enric se les merexia perquè ens obsequià amb un *Pepet* atapeït de filigranes artístiques; de posa i de dicció estigué admirable tota la nit.

Els seus companys estigueren també bé, distingint-se sobre tots la Carme

«MAÑANA SE DETALLA»

—Ja en sortirien de botifarres, ja, de la meva carnadura!

L-BRU
NET

DE L'ALTA MUNTANYA

Una vella masia catalana

Muñoz que cada dia és més excelent entre les bones comediantes.

De l'estrena de *Esclavitud* d'En Pinillos, anunciada per al dilluns prop-passat no'ls en puc parlar encara, perquè com compendran l'obra no arribà a estrenar-se a causa de innombrables motius que seria *prolijo* referir. El llegidor sensat ja estarà al corrent de lo que amb això volem dir.

I tant de bò que en el número vinent poguem ressenyar ja aqueixa estrena sensacional que era esperada amb veritable fruïció pels entusiastes partidaris del teatre castellà i del seu colós interpretador, En Borràs.

ELS DEPORTS

Els «barcelonistes» entre els diferents fetejos en honor del seu equip Campió, organitzaren un gran ball en la «Bohemia», que fou un èxit. Hi concorregueren la major part de socis acompanyats d'un sens fi de damiselles que ompliren de gom a gom l'espaiós saló; se ballà fins a les primeres hores de la matinada i el bullici fou sempre gran.

Res, feia pena veure tant de bell sexe com s'estava parat i tants individus que havien de cercar l'entreteniment en les batalles de «confetti» deixant-les a elles sentades; i és que encara que sembli mentida, molts dels nostres aficionats són «verges» per tot lo que no sigui pilota. Tant mateix fan mal fet; la Junta del *Barcelona* hauria d'imposar a En Greenwell l'ensenyança obligatòria a tots els *equipiers* de les delícies de Terpsicore; no era lamentable veure al portentós Alcántara cohibit davant les fogoses mirades invitant-lo a baixar a aquell estadi deliciós i per ell tan temut?

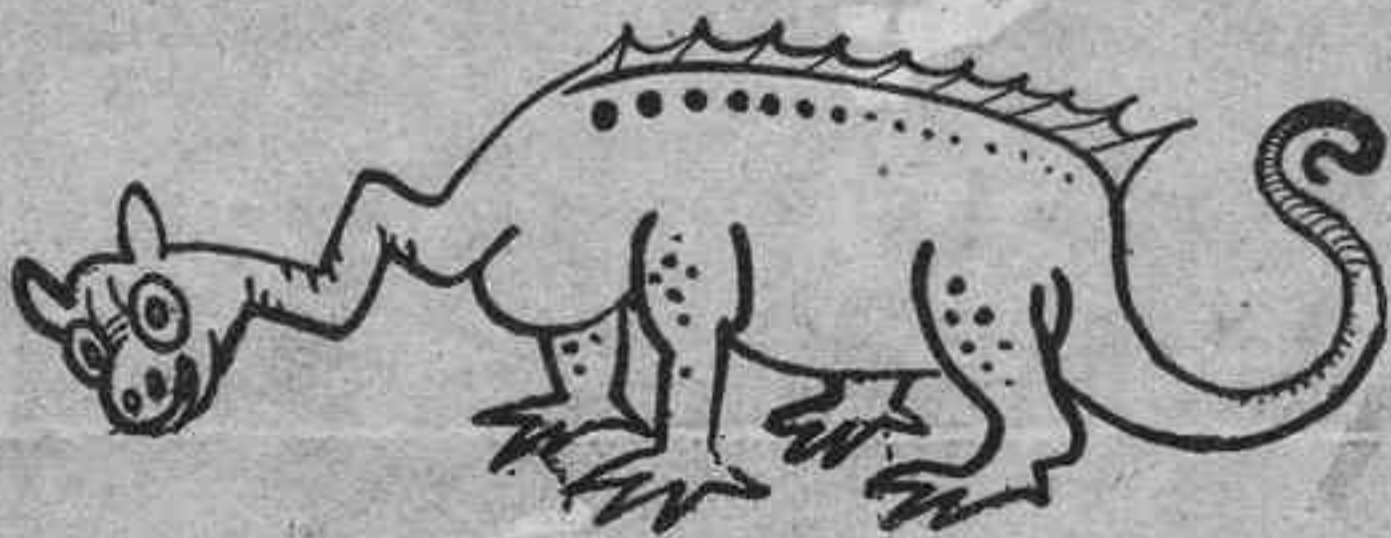
Prenent algunes mides en aital sentit, les concorrentes no tindrien cap motiu de queixa sobre la finesa i alegria del element barcelonista.

Tractant-se de gent de futbol no cal dir que les boles de paperets estigueren a l'ordre de la festa; també se feu un match en que algú es proposà fer riure de franc; el clac d'En Baonza, fou un èxit i així, entre dances, *confetti* i alguna caiguda més o menys pintoresca anàren passant les hores de la vetlla, fins que algú es determinà destapar la primera ampolla Codorniu.

Res tan deportiu com el xampany, el seu *gas* és un bon exemple per quinscuns jogadors en certs partits. Vessà abundant l'espumós; es feu trencadiça i es va dir que hi hagué mullader en certa llotja concorreguda per uns despampans i picarescos mantons de Manila, centre de l'espectació general tota la nit, la festa se convertí gradualment en una petita orgia; afortunadament per molts papàs l'hora avançada els havia obligat a retirar-se; els altres que encara hi quedaven, que havien aguantat ferm tots els balls, després de tant rodar, cridar i riure, de sentir les voluptuositats de la gentil companya i les ardències del *sandwich* i del doble de cervesa, començaren a experimentar també l'anhel d'una més fogosa expansió; mes el sol ixent recordà a tots, que en aquest món tot s'acaba, fins les delícies d'una agradable nit de dança.

I heu's aquí, doncs, com tingué la festa una fi essencialment moral i casta per a major tranquil·litat de tot-hom.

STOP

Els savis prudents dels Piteus

UNA vegada, en un hostal dels que hi havia en el camí de Berga cap a Manresa, se presentaren tres homes de la muntanya demanant acolliment per la nit que els venia damunt. Donaren dos trucs a la porta i digueren, com de costum, al posador:

—Nos donareu posada per aquesta nit?

—Prou. Mes, qui sou vosaltres i on aneu?

—Anem a la fira de Manresa i som els savis prudents dels Piteus, — respongué el més vell.

Aquest títol de «Savis prudents dels Piteus» féu riure a la mestressa, que el sentí des de la cuina; i mentre els donaven sopar, estudià amb son marit, que era de bon humor com ella, com podrien provar llur saviesa.

Quan hagueren sopat, els acompanyaren a una cambra que era a dalt, lluny de la fressa de la casa, i no hi havia altra finestra que una que taparen amb un armari portàtil.

Els tres savis se'n anaren al llit, i, com no sentiren fressa, trigaren molt a desvetllar-se.

Quan, cansats de dormir i fent-els-hi mal els ossos de jaure, obriren els ulls, se llevaren, i el més savi dels tres se llevaren per a obrir la finestra. No podent-se guiar per

cap raig de claror, a les palpentes anà cercant a dreta i a esquerra, fins que ensopegà la porta de l'armari. La obrí, mirà a dalt i a baix, i no veient mica de claror enlloc, exclamà:

—Es fosc com una gola de llop. —

I s'entornà al llit.

Dormiren unes quantes hores, i, no podent ja dormir més, s'alçà el savi segon, obrí l'armari, i sentint-t'hi olor de formatge, com que n'hi havia hagut, exclamà:

—Quina olor de formatge que fa el món! —

I s'entornà al llit.

Al cap d'una estona, se llevà, cansat de rodolar pel llit, el savi tercer; mirà per totes bandes, i, no veient a llevant ni a ponent rastre de claror, exclamà:

—La nit és encara negra com un pecat i el món put a formatge. —

Els de l'hostal que s'ho escoltaven des de darrera la porta, se n'hagueren d'anar a baix per no esclafir la riulla.

Cap a la fi, l'hostaler, compadit dels tres savis, entrà a la cambra, els demanà si havien dormit bé, apartà l'armari que tapava la finestra, la obrí, i els tres savis veieren, estranyats, que ja era dia.

Com la gana els tenia corsecats, demanaren esmorsar, i mentre esmorsaven, un d'ells digué als altres:

—Cuiteu, que hem d'anar a fira.

—Però, a quina fira?— digué l'hostaler, ficant-se a la conversa.

—A la de Manresa.

—Veieu aquesta gent que arriba? Són firaires que en tornen,—respongué l'hostaler.

Llavors els tres savis s'adonaren de que havien dormit vintiquatre hores, i, en lloc de continuar el camí cap a Manresa, se giraren en rodó cap a les terres de Sant Llorens dels Piteus.

D'això ja fa molt temps. A Sant Llorens no havia arribat encara la carabaça. Veient-ne unes quantes arreconades a la entrada de l'hostal, preguntaren a l'hostaler què era allò.

Ell els respongué que eren ous d'euga.

—Nosaltres cabalment anàvem a Manresa a comprar una euga. Si ens volguesseu vendre un d'aquests ous, plà que us ne senteríem grat.

—A la veritat,—respongué sornaguerament l'hostaler,—els volíem tots per a nosaltres: mes, si tant el voleu i el pagueu bé, porteu-vos-en un.—

Esquitxant unes quantes lliures que duien per comprar una euga a la fira, compraren la carabaça més grossa de l'hostal, i se l'endugueren camí amunt cap a Sant Llorens dels Piteus.

Tot caminant, enraonaven l'un amb l'altre de la rebuda que els farien llurs compatricis al veure'ls arribar amb una cosa tan estranya i tan productora com l'ou d'una euga.

Aquest, mentre passaven, distrets, per un cim de la carena, se'ls esmunyí d'entre mans, i començà de rodolar rostos avall. Al segon o tercer capgirell que donà s'esberlà pel mig, i sos trossos, escampant-se en llur baixada, desvetllaren una llebreta que dormia sota una mata.

Al veure-la córrer, cregueren els dels Piteus que era la euga petita que havia sortit de l'ou, i llur desconsol d'haver-la perduda fou més gran.

—Malaguanyada eugueta!—anaven dient tot acostant-se tristos a llur poble.—Si hagués arribada bé, l'any vinent no hauríem hagut d'anar a peu a la fira de Manresa.

JACINTO VERDAGUER

ESPLAIS SARAUISTICS

-Voltem-la, Manela?

-Voltem-la, Peret!

NOTES D'ART

A càn Parés, la «Societat Artística i Literària de Catalunya» celebra la seva XIX exposició.

Realment, la cosa es mansa i en molts dels artistes allí representats més que un avenç, hom troba que com els crancs caminen a reculons.

En Baixeras ja s'ha encartronat del tot: bon dibuixant, mal pintor, poc hi ha que esperar-ne (ah! el retrat aquell en blanc de sa muller.)

En Martí Garcés, pert cada dia.

Lo d'En Mir és tan poc... Unicament allò de «Càn Mollet»... «L'estable» és un estudi; res definitiu. En Cusí, que ens donà tan agradable sorpresa amb el bodegon de l'any passat, compareix aquest amb unes fruites de cera; és una llàstima, tant bonic que és el pot de vidre.

L'Oliver qui tantes vegades lloàrem, va perdent, d'En Ros i Güell no'n parlem i del Carles Vázquez ni paraula. Quan tingui fàbrica de panses li compraré els models.

El Tamburini... pobre Tamburini, no'n parlem.

Queda en Meifrén, que a la seva edat tracta de trobar unes verdors noves; els Casas...

Lo que està millor és lo dels vells en Tolosa i l'Urgell guanyen i junt amb ells just és dir-ho En Ricart Urgell cada dia més pintor, cada dia més savi.

ESQUELLOTS

AVIS D'ADMINISTRACIO

El número de L'ESQUELLA DE LA TORRATXA, corresponent al divendres passat, dia 28 de març, deixà de publicar-se amb motiu de la vaga general.

S'està estudiant la municipalització del pa.

Veiam, veiam... senyors regidors:

Volen fer-nos l'obsequi d'explicar-nos l'alcanç d'aqueix terme modernista?...

Municipalització del pa?...

Vol dir que només tindran dret al pa els municipals?...

Tenim un amic, aficionat als braus, que des de la diada de Sant Josep que està com atontat.

—Què't passa, Quim, que et veig tan bocabadat?

L'home ens respòn d'esma:

—Aquella *faena*, d'En Josepet!... Fills, i quins *pases* de pit, arrambat, cenyit... i quines *banderillas!*...

El pobre amic nostre diu que per a veure treballar bé al *Gallet* cal veure'l el dia del seu sant.

Això és que tots s'han tornat clericals: els braus, el torero i l'*afición*.

Absurdes municipals.

«El període voluntari pera l'expedició de cèdules personals començarà el dia primer d'Abril; des d'aquesta data no tindran cap valor ni eficàcia les cèdules corresponents al any anterior.»

Ara diguin-me vostès: si les cèdules velles ja no serveixen per a res el dia primer d'abril i fins el primer d'abril no comencen a despatxar les noves... com podrà ésser que aprop de un milió de barcelonins se posin al corrent de la cèdula en un dia determinat, precisament el dia primer d'abril?

Això, senyors regidors, és senzillament imbècil.

Sòrt que ja hi estem fets i que ningú en fa cas.

Els expenedors de carn dels nostres mercats havien anunciat que d'ara endavant no hi hauria vedella sinó tres dies a la setmana.

Actualment, tenint en compte l'estat financer de la nostra menestralia, creiem que tres dies de carn encara és massa.

Amb un dia n'hi hauria prou.

I, ara que som a la Quaresma, aquest dia podria ésser el divendres.

Llegeixo:

«M. Charles Garnier, donarà la seva anunciada conferència sobre *Les grands problèmes de l'après-guerre*».

Quines ganes de cansar-se inútilment!

¿No sap, estimat *monsieur*, que als ensopits espanyols no els interessen per a res aqueixos problemes?

A mitjans del mes pròxim, obrirà les seves portes, completament refet de cap i de nou, el popular Teatre del Tívoli, debutant en ell una gran companyia de òpera francesa.

Ah, i ara que parlem del *Tívoli*, tenim el gust de fer avinent als estimats parroquians de L'ESQUELLA, que coincidint amb aqueixa data, publicarem un Número Extraordinari, dedicat per complet al popular teatre; en el qual hi constaran curiosíssimes dades de lo que fou i lo que serà.

Per ara no podem ésser més explícits...

Obras son amores,... que deia En Llanas.

Diàleg collit al vol a la Plaça de Catalunya:

—Hola, tu!... Com està això de la «Canadencia»?

—Què vols dir?

—Carai, home!... Això de la «Canadencia»!

—Bé, no t'entenc.

—La «Canadencia»!...

—Si no parles més clar...

—No saps què és la «Canadencia»?

—Home, no hi caic.

—Vui dir la «Canadiense», sinó que els puristes del idioma ho traduem tot i en diem la «Canadencia».

—Ah, ja!... Doncs digues que, si no us feu entendre, tot lo que guanyeu de *puresa* ho perdeu de temps...

Heu-vos aquí una vaga que, afortunadament, va durar ben poques hores: la vaga dels funeraris, conductors de cadavers i constructors de caixes de morts.

Fou una cosa trista, llastimosa, quasi indigna en certs detalls, com aquell de abandonar un difunt al mig del carrer.

.....

.....

L'altre dia els confeccionadors del Mapa de Catalunya per encàrrec de la Mancumunitat varen donar per llest el primer plànol, corresponent a Tortosa.

A Tortosa, precisament?... Vès qui ho havia de dir que començarien per Cànn Marcelí Domingo!...

No hi veuràn de cap ull els tivats tortosins.

Oh, i la ràbia que tindran els de Reus, al saber-ho.

Un revister de salons, se lamenta de que'ls nostres elegants aristòcrates no saben divertir-se durant aquesta primavera.

Es natural.

Quansevol se diverteix amb una primavera tant xafogosa!...

José Oliver Bauzá

Monsieur Jo...

NOVELA

Ptas. 2'50

MANUEL LINARES RIVAS

COBARDIAS

COMEDIA EN DOS ACTOS

Pesetas 2'40

SANTIAGO RUSIÑOL

EL CATALÀ DE "LA MANCHA"

TRAGI-COMEDIA

Pesetes 1'25

COLECCIÓN DIAMANTE

TOMOS PUBLICADOS

1. R. de Campoamor. Doloras, 1.ª serie.
2. — Doloras, 2.ª serie.
3. — Humoradas y cantares.
4. — Pequeños poemas, 1.ª serie
5. — Pequeños poemas, 2.ª serie
6. — Pequeños poemas, 3.ª serie
7. — Colón, poema.
8. — Drama Universal, poema, primer tomo.
9. — Drama Universal, poema, segundotomo.
10. — El Licenciado Torralba.
11. — Poesías y Fábulas, 1.ª serie
12. — Poesías y Fábulas, 2.ª serie
13. E. Pérez Escribá. Fortuna.
14. A. Lasso de la Vega. Rayos de luz
15. F. Urrecha. Siguiendo al muerto
16. A. Pérez Níeva. Los humildes.
17. S. Rueda. El gusano de luz.
18. S. Delgado. Lluvia menuda.
19. O. Frontaura. Gente de Madrid.
20. Miguel Melgosa. Un viaje a los infiernos.
21. A. Sánchez Pérez. Botones de muestra.
22. J. M. Matheu. ¡Rataplán!
23. T. Guerrero. Gritos del alma.
24. Tomás Luceño. Romances y otros excesos.
25. L. Ruiz Contreras. Palabras y plumas.
26. R. Sepúlveda. Sol y Sombra.
27. J. López Silva. Migajas.
28. F. Pi y Margall. Trabajos sueltos
29. E. P. Bazán. Arco iris, cuentos.
30. E. Rodríguez Solís. La mujer, el hombre y el amor.
31. M. Matoses (Orzuolo). ¡Aleluyas finas!
32. E. Pardo Bazán. Por la España pintoresca (viajes).
33. A. Flores. Doce españoles de
34. J. brocha gorda.
35. José Estremera. Fábulas.
36. E. Pardo Bazán. Novelas cortas.
37. E. Fernández Vaamonde. Cuentos amorosos.
38. E. Pardo Bazán. Hombres y mujeres de antaño.
39. J. de Burgos. Cuentos, cantares y chascarrillos.
40. E. Pardo Bazán. Vida contemporánea.
41. Jacinto Laballa. Novelas intimas.
42. Fr.ª Sarasate de Mena. Cuentos vascongados.
43. F. Pi y Margall. Diálogos y artículos.
44. Charles de Bernard. La caza de los amantes.
45. Eugenio Sue. La Condesa de Lagarde.
46. R. Altamira. Novellitas y cuentos.
47. J. López Valdemoro (El Conde de las Navas). La niña Araceli.
48. R. Soriano. Por esos mundos...
49. L. Taboada. Perfiles cómicos.
50. B. Pérez Galdós. La casa de Shakespeare.
51. J. Ortega Munilla. Fifiña.
52. F. Salazar. Algo de todo.
53. Mariano de Gavila. Cuentos en guerrilla.
54. Felipe Pérez y González. Peccata minuta.
55. Francisco Alcántara. Córdoba.
56. Joaquín Dicenta. Cosas mías.
57. López Silva. De rompe y rasga.
58. Antonio Zozaya. Instantáneas.
59. J. Zahonero. Cuentecillos al aire
60. L. Taboada. Colección de tipos.
61. Beaumarchais. El Barbero de Sevilla.
62. Angel R. Ohaves. Cuentos de varias épocas.
63. Alfonso Karr. Buscar tres pies al gato.
64. Francisco Pi y Arsuaga. El Cid Campeador.
65. Vital Aza. Pamplinas.
66. A. Peña y Gofil. Río revuelto.
67. E. Gómez Carrillo. Tristes idilios
68. Nicolás Estévez. Calandracas.
69. V. Blasco Ibáñez. A la sombra de la higuera.
70. A. Dumas, hijo. La Dama de las Camelias.
71. J. M. Bartrina. Versos y prosa.
72. F. Barado. En la brecha.
73. Luis Taboada. Notas alegres.
74. Xavier de Montepín. La señorita Tormenta.
75. A. Zozaya. De carne y hueso.
76. X. de Montepín. Muerto de amor
77. Conde León Tolstol. Venid a mí...
78. A. Calderón. A punta de pluma.
79. Enrique Murger. Elena.
80. Luis Taboada. Siga la broma.
81. L. G. de Giner. La Samaritana.
82. Cyrano de Bergerac. Viaje a la luna.
83. E. Antonio Flores. ¡Huérfana!
84. Ivan Tourguenoff. Hamlet y Don Quijote.
85. A. Pestana (Calet). Cuentos.
86. Angel Guerra. Al sol.
87. T. Dostolewsky. Alma infantil.
88. E. de Amlols. Aire y Luz.
89. L. Garofa de Giner. Valentina.
90. E. de Amlols. Manchas de color.
91. Voltaire. Zadig y Micromegas.
92. M. Ugarte. Mujeres de París.
93. Obras menores de Cervantes.
94. Obras menores de Cervantes.
95. J. Pérez Zúñiga. Chapuceras.
96. Voltaire. Cándido.
97. Goethe. Las amarguras del joven Werther.
98. J. Benavente. Teatro rápido.
99. Novelas picarescas. Lazarillo de Tormes y Rinconete y Cortadillo.
100. J. León Pagano. La balada de los sueños.
101. A. Guerra. Polvo del camino.
102. Camilo Castello Branco. María Moisés.
103. Graella Deledda. Cuentos de la Cerdeña.
104. Antología taurina.
105. Manuel Carretero. La espuma de Venus.
106. Federico Rahola. Los ingleses vistos por un latino.
107. Eça de Queiroz. La nodriza.
108. A. de Chamisso. Pedro Schlemihl ó el hombre que ha perdido su sombra.
109. M. Sarmento. Así.
110. Felipe Trigo. A todo honor.
111. Manuel Ugarte. Los estudiantes de París.
112. Fray Luis de León. La perfecta casada.
113. Jorge Manrique. Poesías.
114. El Abate Prévost. Manón Lescaut.
115. J. Givanel Mas. Prosa epistolar
116. J. Givanel Mas. Devocionario poético.
117. Miguel A. Ródenas. De las majadas al Otero.
118. E. Marquina. Juglarías.
119. Gabriel Miró. Los amigos, los amantes y la muerte.
120. S. Rusiñol. Hojas de la vida.
121. F. de Lamartine. Rafael.
- 122.

Próximamente saldrá el tomo 123 titulado:
por **ALFONSO KARR**

EL PERRO DE SIR JOHN

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios, si no's remet, además, un ral per a certificat. Als corresponsals se'ls otorguen rebaixes.

MANUEL LINARES RIVAS
COBARDIAS

CARTEROS!

TOMOS PUBLICADOS

1. de Campomanes. Dolores, 1.ª serie.

2. de Campomanes. Dolores, 2.ª serie.

3. de Campomanes. Dolores, 3.ª serie.

4. de Campomanes. Dolores, 4.ª serie.

5. de Campomanes. Dolores, 5.^a serie.

6. de Campomanes. Dolores, 6.^a serie.

7. de Campomanes. Dolores, 7.^a serie.

8. de Campomanes. Dolores, 8.^a serie.

9. de Campomanes. Dolores, 9.^a serie.

10. de Campomanes. Dolores, 10.^a serie.

11. de Campomanes. Dolores, 11.^a serie.

12. de Campomanes. Dolores, 12.^a serie.

13. de Campomanes. Dolores, 13.^a serie.

14. de Campomanes. Dolores, 14.^a serie.

15. de Campomanes. Dolores, 15.^a serie.

16. de Campomanes. Dolores, 16.^a serie.

17. de Campomanes. Dolores, 17.^a serie.

18. de Campomanes. Dolores, 18.^a serie.

19. de Campomanes. Dolores, 19.^a serie.

20. de Campomanes. Dolores, 20.^a serie.

21. de Campomanes. Dolores, 21.^a serie.

22. de Campomanes. Dolores, 22.^a serie.

23. de Campomanes. Dolores, 23.^a serie.

24. de Campomanes. Dolores, 24.^a serie.

25. de Campomanes. Dolores, 25.^a serie.

26. de Campomanes. Dolores, 26.^a serie.

27. de Campomanes. Dolores, 27.^a serie.

28. de Campomanes. Dolores, 28.^a serie.

29. de Campomanes. Dolores, 29.^a serie.

30. de Campomanes. Dolores, 30.^a serie.

31. de Campomanes. Dolores, 31.^a serie.

32. de Campomanes. Dolores, 32.^a serie.

33. de Campomanes. Dolores, 33.^a serie.

34. de Campomanes. Dolores, 34.^a serie.

35. de Campomanes. Dolores, 35.^a serie.

36. de Campomanes. Dolores, 36.^a serie.

37. de Campomanes. Dolores, 37.^a serie.

38. de Campomanes. Dolores, 38.^a serie.

39. de Campomanes. Dolores, 39.^a serie.

40. de Campomanes. Dolores, 40.^a serie.

41. de Campomanes. Dolores, 41.^a serie.

42. de Campomanes. Dolores, 42.^a serie.

43. de Campomanes. Dolores, 43.^a serie.

44. de Campomanes. Dolores, 44.^a serie.

45. de Campomanes. Dolores, 45.^a serie.

46. de Campomanes. Dolores, 46.^a serie.

47. de Campomanes. Dolores, 47.^a serie.

48. de Campomanes. Dolores, 48.^a serie.

49. de Campomanes. Dolores, 49.^a serie.

50. de Campomanes. Dolores, 50.^a serie.

51. de Campomanes. Dolores, 51.^a serie.

52. de Campomanes. Dolores, 52.^a serie.

53. de Campomanes. Dolores, 53.^a serie.

54. de Campomanes. Dolores, 54.^a serie.

55. de Campomanes. Dolores, 55.^a serie.

56. de Campomanes. Dolores, 56.^a serie.

57. de Campomanes. Dolores, 57.^a serie.

58. de Campomanes. Dolores, 58.^a serie.

59. de Campomanes. Dolores, 59.^a serie.

60. de Campomanes. Dolores, 60.^a serie.

61. de Campomanes. Dolores, 61.^a serie.

62. de Campomanes. Dolores, 62.^a serie.

63. de Campomanes. Dolores, 63.^a serie.

64. de Campomanes. Dolores, 64.^a serie.

65. de Campomanes. Dolores, 65.^a serie.

66. de Campomanes. Dolores, 66.^a serie.

67. de Campomanes. Dolores, 67.^a serie.

68. de Campomanes. Dolores, 68.^a serie.

69. de Campomanes. Dolores, 69.^a serie.

70. de Campomanes. Dolores, 70.^a serie.

71. de Campomanes. Dolores, 71.^a serie.

72. de Campomanes. Dolores, 72.^a serie.

73. de Campomanes. Dolores, 73.^a serie.

74. de Campomanes. Dolores, 74.^a serie.

75. de Campomanes. Dolores, 75.^a serie.

76. de Campomanes. Dolores, 76.^a serie.

77. de Campomanes. Dolores, 77.^a serie.

78. de Campomanes. Dolores, 78.^a serie.

79. de Campomanes. Dolores, 79.^a serie.

80. de Campomanes. Dolores, 80.^a serie.

81. de Campomanes. Dolores, 81.^a serie.

82. de Campomanes. Dolores, 82.^a serie.

83. de Campomanes. Dolores, 83.^a serie.

84. de Campomanes. Dolores, 84.^a serie.

85. de Campomanes. Dolores, 85.^a serie.

86. de Campomanes. Dolores, 86.^a serie.

87. de Campomanes. Dolores, 87.^a serie.

88. de Campomanes. Dolores, 88.^a serie.

89. de Campomanes. Dolores, 89.^a serie.

90. de Campomanes. Dolores, 90.^a serie.

91. de Campomanes. Dolores, 91.^a serie.

92. de Campomanes. Dolores, 92.^a serie.

93. de Campomanes. Dolores, 93.^a serie.

94. de Campomanes. Dolores, 94.^a serie.

95. de Campomanes. Dolores, 95.^a serie.

96. de Campomanes. Dolores, 96.^a serie.

97. de Campomanes. Dolores, 97.^a serie.

98. de Campomanes. Dolores, 98.^a serie.

99. de Campomanes. Dolores, 99.^a serie.

100. de Campomanes. Dolores, 100.^a serie.

ALFONSO RIVERA

— Ansia, baca, Manela, que tienes carta del novio!..